

Rigget for framtida

INNLEGG

Elisabeth Aspaker
Fiskeriminister (H)

Med budskapet om og troen på at vi gjennom nye ideer og bedre løsninger kan ta Norge inn i fremtiden, fikk Venstre, Kristelig Folkeparti, Fremskrittspartiet og Høyre denne høsten et historisk sterkt mandat fra velgerne.

Forutsatt at vi i dag gjør de rette grepene, er sjømatnæringen utpekt som en av Norges fremtidsnæringer. I dette ligger det betydelige muligheter og et tilsvarende ansvar.

Erkjennelsen av sjømatnæringens potensial er noe vi deler med våre forgjengere. For regjeringen er imidlertid veien til å realisere næringens potensial, preget av et sterkere fokus og nye virkemidler.

Det er en anerkjent betraktning at mer av det samme ikke vil overraske med å gi nye resultater. Dersom vi ønsker å skape merkbare endringer, må vi derfor være villige til å sortere våre målsettinger og se på nye løsninger.

Fra 1. januar 2014 vil Norge ha et Nærings- og fiskeridepartement. Departementet overtar ansvaret for fiskeri- og havbrukssaker som i dag ligger til Fiskeri- og kystdepartementet, og oppgavene fra det tidligere Nærings- og handelsdepartementet. Departementet får samtidig tilført ansvaret for konkurransesaker og selskapslovgivningen.

Et av hovedprosjektene til regjeringen er å løfte konkurransekraften til norske arbeidsplasser og motvirke todelingen i norsk økonomi. For sjømatnæringen spesielt, handler den nye departementsstrukturen om å skape best mulige rammer for bærekraftig vekst og videre utvikling.

Erna Solberg sa det slik på sin første pressekonferanse som landets statsminister: «Fiskeri- og havbruksnæringen er en fremtidsnæring med høy verdiskaping. For å bidra til videre vekst

vil regjeringen i større grad se næringen i sammenheng med virkemiddelapparatet og handelspolitikken. Fiskerinæringen har historisk sett vært en viktig næring for Norge. Vi vil gjøre fiskeri- og havbruksnæringen til en like viktig fremtidsnæring.»

Fisk fra norske hav og merder havner på 36 millioner middagstallerkener verden rundt – hver eneste dag. Det gjør fiskeri- og havbruksnæringen til en av Norges største eksportnæringer. I en verden der forbrukerne i økende grad etterspør sunn mat, er mulighetene for norsk sjømat betydelige. Men vi er helt avhengig av å få solgt fisken vår. Vi trenger adgang til markeder og forbrukere som etterspør norsk sjømat. I Nærings- og fiskeridepartementet vil norsk handelspolitikk i større utstrekning rette oppmerksomheten mot hvordan vi kan videreutvikle Norges posisjon som sjømatnasjon.

Lønnsomhet i alle deler av sjømatnæringen er en forutsetning for å lykkes. Det er slik vi skaper trygge arbeidsplasser og sterke lokalsamfunn, som igjen er vesentlig for å sikre nødvendig rekruttering og kompetanse til næringen.

I min gjerning som sjømat-Norges fremste ambassadør, ser jeg fram til et nært og godt samarbeid med næringsaktører og kunnskapsmiljøer. Dere er de nærmeste til å identifisere så vel vekstmulighetene som unødvendige hindre for utvikling.

Mitt første oppdrag for norsk sjømatnæring hadde jeg på mitt statsbesøk til Tyrkia nylig. Besøket var en verdifull påminning om hvilken global næring sjømatnæringen er. For norsk næringsliv er Tyrkia et forholdsvis nytt og svært spennende marked. Fra norsk side må vi jobbe videre for å utvikle vår posisjon som internasjonalt ledende sjømatnasjon.

Sammen kan vi rigge norsk sjømatnæring for fremtiden.

Å fly i flokk

GJESTEN

Øystein Rennemo
Førsteamanuensis ved HINT

Er det en sammenheng mellom norske nazister langt ned i tenårene som torturerte på norsk jord og kriget for saken på fremmed, to muslimske søstre som melder seg til kamp i Syria, samt den politiske diskusjonen i frokostsalen på Steinkjer videregående skole i 1970? Og hører regjeringens handlingsplan mot radikaliserings av islam med i dette bildet?

Samhandling mellom mennesker kan studeres fra mange perspektiver. Et av de nyere, og som er relasjonelt forankret, er opptatt av hvordan samhandlings- og kommunikasjonsmønstre skapes, styrkes, forsvinner og erstattes av nye, – oftest på en måte som ikke lar seg forutse og ikke er lett å styre, ofte er de også selvorganiserende. Mønsterdannelsene kan sammenlignes med bevegelsene i store fugleflokker og et eksempel kan ses på YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=eakKfY5aHmY>, og om du ikke finner videre lesning interessant, har du garantert glede av å benytte 4 min på videoen. Men, kanskje ser du også en sammenheng?

Min far var lærer, min mor hjemmearbeidende og min farfar gruvarbeider og vi bodde på Malm. Som 16-åring flyttet jeg til Steinkjer for å gå på gymnas. I Ogdalsveien 153 var Edel Brørs verdens beste hybelvertinne. Men det var utrolig godt å komme heim til helga – bli stelt med og slippe «smøre brødskiva sjøl». En ting plaget meg; det var en kraftig radikaliserings i skolemiljøet og det tok kort tid før jeg assosierte meg med det. Jeg erfarte at veien til demonstrasjonstogenes knyttede never var kort. Da jeg satt i den sosialdemokratiske sofakroken med familien og lørdags TV, var imidlertid virkelighetsopplevelsen en annen. Meningene fra gymnaskantina føltes fjern og ulogisk. Jeg følte skyld og tenkte at – nei Øystein, du må være et svakt menneske som ikke er mer konsistent i din væremåte! Siden har jeg sett denne svakhet eksponert i de fleste andre og ikke minst mange mektige mennesker. Vi har sett det i stor grad den siste måneden der

fremtredende politikere har skiftet posisjoner og «flygemønstre».

Jeg har erfart tre sterke, samfunnskritiske flygemønstre – i Norge, to direkte og en indirekte. Noen vil med rette argumentere mot kategoriseringen som ungdomsfenomener, men jeg velger å se det ut fra det perspektivet, for uten den sterke mobiliseringen av ungdom ville ingen av dem blitt sterke.

Den første flokkdannelsen var nazismen. Min oppvekst på 1950 og 1960-tallet var preget av en forsonende holdning, ikke minst slik mine foreldre regisserte det overfor meg. Det var best, ikke minst for familier og barn av dem som hadde fløyet i feil flokk, at historien ble lagt død. Men jeg forsto at noen, også fra det nære omland, hadde trådd fryktelig feil, slik vi kan lese i bøkene til Eirik Veum. I alle de tre utgitte bøkene, ser man store tilstrømninger av unge nordmenn, aller mest blant dem som meldte seg til aktiv krigstjeneste på østfronten – 5500 deltok i aktiv tjeneste og over det dobbelte meldte seg kampklare.

Er det sammenheng mellom unge nazister og unge islamister?

Den andre var den revolusjonære kommunistiske bevegelsen som vokste ut fra gymnaset og universitetenes kantiner fra slutten av 1960-tallet. Den revolusjonære marxistisk-leninistiske bevegelsen ebbet ut på 1980-tallet. Ikke sjelden hører man at den gang aktive ml-ere bagatelliserer bevegelsens ambisjoner og virkemidler og viser liten lyst eller evne til selvkritisk refleksjon. Bevegelsen var grunnleggende autoritær og så på vold som et nødvendig politisk virkemiddel og kunne fort ha endt i militant sabotasjevirksomhet og muligens også aktiv terror, slik den også gjorde i andre europeiske land. Når dette ikke skjedde i Norge, så skyldtes det sikkert noen bremseklosser i bevegelsen selv, men kanskje like mye konkurrerende verdier og samtaler i et samfunn med demokratiske idealer.

En tredje flokkdannelse ser vi nå, blant norske radikale muslimer. Urovekkende mange, har meldt seg til militær kamp og langt flere uttrykker verbal støtte. Det gjør inntrykk når 1500 norske ungdommer på Islam Nets «fredskonferanse» hever armen til støtte for en tolkning av Kor-

anen som foreskriver universell dødsstraff ved steining for utroskap. Jeg kan forstå at mange, som de to søstrene, føler at islam er under angrep fra Vesten, og at det dermed eksisterer en individuell plikt for muslimer til å gripe til våpen. Men sett fra våre demokratiske idealer og FN's menneskerettigheter, følger de et verdensbilde uten håp for fredelig sameksistens. Jeg forstår godt deres fars bekymring og personlige aksjon om å hente dem hjem. Det er et sterkt og godt signal i den handlingen.

Det er i mønsterdannelsene i de tre bevegelsene jeg har påpekt likheter, noen annen er ikke påstått. Innholdsmessig var og er de selvsagt svært forskjellige. Likevel, i alle tre flokkmønstrene vil en kunne finne ideer og verdier som er edelt motivert og som hviler på noen gode intensjoner. Min far sa en gang til meg; «det er ingen som gjør noe galt med vilje». Men, historien viser at det også er feil bare å sitte og vente på at ting eventuelt skal gå over. Når et samfunns mest grunnleggende verdier angripes, må de imøtegås. Og argumentene må bygge på de samme verdiene som angrepet rettes mot som; frihet, åpenhet, dialog, toleranse og tilitt. Derfor kan handlingsplanen mot radikaliserings av islam, slik regjeringen foreslår, bli et viktig tiltak. Den må involvere alle de som er i nettverket rundt ungdommene og som våger utfordre radikaliserings militante og autoritære ideologi. Dessuten må den bygge på en optimistisk forståelse av vår mulighet til å endre adferd.

Vi har alle et individuelt ansvar for våre handlinger overfor medmennesker. Derfor er det så viktig å forstå de kontekstuelle og relasjonelle mekanismene som kan bidra til godt og motarbeide ond. Vi må, ikke minst i vår kultur, i større grad forstå at vi mennesker er sårbare vesener, i den forstand at vi lettere lar oss påvirke av nettverk og kontekst enn hva vi er opplært til å tenke ut fra de litt for sterke ideene om det uavhengige, selvstendige og ikke minst konsistente mennesket. Vi kan endre oss – heldigvis også til det bedre!

Les mer om HINTs gjestekommentar side 20

